

Pachetul integrat pentru combaterea sărăciei
Rezumatul raportului de implementare a Legii nr.248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate * în perioada februarie-iunie 2016
Data actualizării: Octombrie 2016

Monitorizarea implementării Legii nr. 248/2015 este inclusă în **Pachetul integrat pentru combaterea sărăciei**, lansat de Guvernul României în februarie 2016, alături de alte două măsuri complementare, care implementate integrat pot maximiza impactul și crește rata de participare a copiilor din familii defavorizate în învățământul preșcolar. Importanța intervenției în perioada copilăriei timpurii este evidențiată de nenumărate studii și este inclusă în *Strategia Națională privind incluziunea socială și combaterea sărăciei 2015-2020* și în *Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii și este prezentată ca inițiativă emblematică pentru reducerea sărăciei în rândul copiilor în Raportul de țară.*

MMFPSPV estimează că sunt 111.396 de copii de vârstă preșcolară în familii cu venituri reduse, care prin acest program pot fi sprijiniți să se înscrie la grădiniță și să aibă frecvență regulată. Adică, 111.396 de copii ar putea să mergă zi de zi la grădiniță și să crească mari, deștepti, frumoși și sănătoși împreună cu ceilalți copii de vârsta lor.

I. Indicatori de progres:

februarie 2016 (prima lună de implementare):

1. 49.633 de copii eligibili (45%), introduși în SIIIR, din 111.396 copii eligibili estimați la nivel național
2. 29.981 copii (60%) au avut frecvență regulată
3. 1.342 copii (2.8%), dintre cei 49.633 copii eligibili, introduși în SIIR, s-au înscris în luna februarie 2016, ceilalți copii eligibili fiind deja înscriși din luna septembrie 2015

iunie 2016:

1. 67.205 copii eligibili (60%), introduși în SIIIR, din 111.396 copii eligibili estimați la nivel național
2. 34.831 copii (52%), au avut frecvență regulată
3. 2.164 copii (3,2%) dintre cei 67.205 copii eligibili, introduși în SIIR, s-au înscris în semestrul al II-lea, restul fiind deja înscriși din luna septembrie 2015

septembrie 2016:

1. 26.050 (23%) copii eligibili în introduși în SIIIR, din 111.396 copii eligibili estimați la nivel național
2. 17.374 copii au avut frecvență regulată (67%)

Notă: țintă septembrie-decembrie 2016 - 90.000 copii eligibili, introduși în SIIIR, din 111.396 copii eligibili estimați la nivel național.

II. Principalele probleme identificate și soluțiile propuse:

- a. În pachetul legislativ au fost identificate câteva reglementări problematice care au fost revizuite pentru a facilita implementarea.**

Prin O.u.G. nr. 14/2016, care abrogă Art. 2 alin. (b) și simplifică procedura de eligibilitate prin corelarea cu înscrierea la grădiniță în conformitate cu Legea Educației Naționale, s-a clarificat posibilitatea de interpretare multiplă a Art. 2 alin. (b) din Legea nr. 248/2015, care a condus, în majoritatea localităților, la declararea, ca neeligibili, a copiilor înscriși la grădiniță, care au împlinit vârsta de 6 ani.

* Legea 248/2015 este cunoscută ca *Legea Fiecare Copil în Grădiniță* deoarece a extins la nivel național mecanismul din programul „Fiecare Copil în Grădiniță” pilotat din anul 2010 de Asociația OvidiuRo în parteneriat cu MENCȘ.

Prin H.G. nr. 626/2016, au fost actualizate normele metodologice prevăzute de H.G. nr. 15/2016, fiind clarificate condițiile de aplicare a Programului „Fiecare Copil în Grădiniță” și inserate o serie de măsuri de simplificare a procedurilor administrative aferente. Principalele modificări sunt:

- acordarea dreptului la stimulente educaționale sub forma tichetelor sociale de grădiniță se va realiza prin emiterea unei dispoziții scrise a primarului pentru toată perioada de acordare a acestui drept,
- cererea de solicitare a stimulentei va putea fi depusă oricând, pe tot parcursul anului școlar
- completarea procedurii aplicabile în cazul soților despărțiți în fapt sau în cazul în care solicitantii au reședința în altă localitate decât cea în care locuiesc efectiv, beneficiind de aceleași drepturi, dar cu îndeplinirea anumitor condiții.

b. Probleme generate de abordarea integrată socio-educțională:

- 40% dintre directori și primari nu au corelat numărul de copii eligibili fiind diferențe semnificative între numărul de copii bifați ca eligibili în SIIIR și numărul dosarelor aprobate de primar;
- mulți profesori nu respectă procedura operațională (nu au formularul de prezență sau nu îl completează la timp, directorii/inspectori, asistenți sociali nu vizează formularul de prezență, la multe grupe nu sunt trecuți toți copiii în formularul de prezență și situația prezenței lunare a copiilor nu este generată din SIIIR);
- la nivelul UAT-urilor s-au observat următoarele probleme: nerespectarea termenelor de distribuire a tichetelor sociale pentru grădiniță, lipsa magazinelor locale afiliate în rețeaua emitenților de tichete, amânarea implementării programului pentru luna septembrie 2016. O problemă aparte o constituie condiționarea eliberării adeverințelor de venit, necesare la întocmirea dosarului, de plata amenzilor și impozitelor, situație care contravine și alin.4, art. 69 din LEGE Nr. 207 din 20 iulie 2015 - privind Codul de procedură fiscală (în situația în care „o autoritate publică trebuie să soluționeze o cerere a unei persoane fizice, iar pentru soluționarea cererii legislația specifică prevede prezentarea unei adeverințe de venit, autoritatea publică are obligația să solicite adeverința de venit de la organul fiscal competent).

Soluții:

- informarea directorilor instituțiilor școlare că în SIIIR se bifează ca eligibili, doar copiii ai căror părinți au primit dispoziție, aprobată de primar, de acordare a dreptului la stimulente educaționale sau schimbarea procedurii astfel încât eligibilitatea să fie introdusă în SIIIR de către reprezentantul UAT-ului.
Notă: În luna septembrie 2016 au fost introduși în SIIIR copiii eligibili de către reprezentanții grădinițelor și din luna octombrie se vor activa conturile UAT-urilor în SIIIR pentru a avea un circuit integrat de date.
- Includerea monitorizării pe agenda inspecțiilor tematice ale ISJ, MENCȘ
- diseminarea ghidului de instrucțiuni privind înregistrarea copiilor eligibili de către reprezentanții UAT-urilor
- corelarea cu mecanismul național pentru promovarea incluziunii sociale, organizat la nivel național și județean (HG 1217/2006) în vederea includerii în planul de activități a Comisiei Naționale privind incluziunea socială începând din septembrie 2016.

b. Promovarea programului și recrutarea copiilor s-a realizat mai ales în grădinițe, în rândul copiilor deja înscriși, nefiind realizată și recrutarea în comunitate unde sunt peste 40.000 de copii de vârstă preșcolară care nu pot beneficia de acest program pentru că nu merg la grădiniță, din următoarele motive:

- nu sunt locuri disponibile și nu există liste de așteptare care să fundamenteze necesitatea înființării grupelor suplimentare;
- copiii și/sau părinții nu se adaptează instant la mediul structurat de învățare din grădiniță sau se simt intimidați de lista de cerințe (rechizite, consumabile, materiale de igienă, bani pentru fondul grupei) și preferă să renunțe ;
- părinții nu înțeleg importanța educației preșcolare sau locuiesc departe și nu au mijloc de transport.

Fără un plan de acțiune pentru recrutarea, la nivelul fiecărei localități, în vederea înscrierii copiilor din familii defavorizate la grădiniță (recrutare din ușă în ușă, consiliere părinți, simplificare solicitare, suplimentare grupe de preșcolari, identificare soluții locale de atagerea a copiilor și părinților, calibrare infrastructură) programul nu va ajunge la copiii care au cea mai mare nevoie de acest sprijin.

III. Recomandări și direcții de acțiune:

Consolidarea mecanismului de implementare național și corelarea cu nivelul județean și local, astfel încât programul să ajungă la toți copiii din familie cu grad mare de sărăcie și marginalizare.

Direcții de acțiune:

1. recrutarea continuă a copiilor neînscrși încă la grădiniță pentru anul școlar 2016-2017
2. constituirea grupelor de după-amiază unde nu sunt alte soluții (Ordin Ministerul Sănătății nr.1086/2016)
3. încheierea unui acord de parteneriat între Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, Ministerul Muncii Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și Asociația OvidiuRo în vederea optimizării mecanismului de implementare și monitorizare
4. implementarea măsurilor complementare la nivel național, județean și local:
 - fructe pentru preșcolari (Orodonanță de Urgență nr. 66/2016);
 - rechizite pentru preșcolari – în prezent se lucrează la modificarea Programului Operațional pentru Ajutorarea Persoanelor Defavorizate în vederea distribuirii, începând cu anul viitor, de rechizite gratuite pentru preșcolarii din familii cu venituri mici (în paralel unele județe implementează soluții locale: ex. Consiliul Județean Maramureș asigură rechizite -pachete standard - în parteneriat de co-finanțare cu Asociația OvidiuRo, iar Companiile Keep Calling și Kaufland, investitori majori în programul pilot *Fiecare Copil în Grădiniță*, în parteneriat cu Consiliul Județean și Inspectoratul Școlar Sibiu asigură rechizite - sistem voucher care permite profesorilor să aleagă resursele educaționale).
5. activarea Mecanismului Național de Incluziune Socială pentru monitorizare la nivel județean și identificare de soluții locale.

